

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Zbigniew Ciechanowicz (spr.)

Sędziowie SO Agnieszka Bednarek - Moraś

SO Sławomir Krajewski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 maja 2014 r. w S.

sprawy ze skargi dłużnika J. K.

na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...)B. B.w sprawie Km 790/12 w postaci postanowienia z dnia 29 maja 2013 roku w przedmiocie kosztów postępowania egzekucyjnego

z udziałem wierzyciela Banku (...) spółki akcyjnej w W.

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 21 stycznia 2014 r. sygn. akt I Co 1001/13

postanawia:

Oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 stycznia 2014 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie w sprawie o sygn. akt I Co 1001/13 oddalił skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) B. B.w sprawie Km 790/12 z dnia 29 maja 2013 roku w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania egzekucyjnego i obciążenia dłużnika tymi kosztami.

W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, iż postanowieniem z dnia 29 maja 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...)ustalił koszty niezbędne do celowego prowadzenia egzekucji w wysokości 16.379,73 złotych i obciążył nimi dłużnika zaś niniejsze orzeczenie wydano w następstwie stwierdzenia ukończenia postępowania egzekucyjnego (art. 823 k.p.c.).

Sąd I instancji zaznaczył, iż zgodnie z art. 770 kodeksu postępowania cywilnego dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji, a koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem i dodał, że wedle art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostającego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Sąd I instancji zaznaczył, że w orzecznictwie przyjęto, iż, w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji, od świadczenia spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi, komornik pobiera opłatę określoną w art. 49 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji.

Sąd I instancji podkreślił, że w przedmiotowej sprawie z uwagi na bezczynność wierzyciela postępowanie egzekucyjne umorzono stosując normę art. 823 k.p.c., ustalono koszty postępowania i obciążono nimi dłużnika.

W ocenie Sądu I instancji w sprawie Km 790/12 przy obliczaniu opłaty stosunkowej, powinien mieć zostawienie przepisu ust. 2 art. 49 w/w ustawy, gdyż nie można uznać, iż przyczyną umorzenia była bezskuteczność egzekucji. Sąd I instancji uznał, iż opłata egzekucyjna została przez komornika sądowego prawidłowo ustalona przy uwzględnieniu reguł wynikających z art. 49 ust. 2 ww. ustawy.

Sąd I instancji dodał, iż pozostałe koszty poniesione przez komornika a będące przedmiotem obciążenia dłużnika nie jawią się jako niezasadne i zawyżone i co prawda dłużnik również zakwestionował ich zasadność, nie podnosząc jednak żadnych zarzutów co do ich zasadności lub wysokości.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł dłużnik zaskarżając je w całości i wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie wywiedzionej przez dłużnika skargi na czynność komornika i uchylenie w całości postanowienia Komornika

Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie B. B. z dnia 29 maja 2013

r., sygn. akt KM 790/12 oraz zasądzenie od wierzyciela na rzecz dłużnika kosztów postępowania wywołanego wniesieniem skargi na czynność komornika oraz niniejszego postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu dłużnik wskazał, iż egzekucji została już zakończona bez żadnego związku z czynnościami egzekucyjnymi, gdyż na mocy umowy między wierzycielem a dłużnikiem wierzytelność stwierdzona w treści tytułu, stanowiącego podstawę przedmiotowego postępowania egzekucyjnego, uległa zaspokojeniu.

Dłużnik wskazał, iż powyższe postanowienie pozostaje oczywiście sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa. Skarżący podniósł, iż zasady pobierania opłaty stosunkowej i określenia jej wysokości odnoszą się wyłącznie do świadczenia wyegzekwowanego, tj. świadczenia uzyskanego. Dłużnik dodał, iż stan zawisłości postępowania egzekucyjnego nie pozbawia go możliwości dokonywania czynności wywołujących materialnoprawne skutki, a mających wpływ na bieg tego postępowania w następstwie adekwatnych do sytuacji wniosków wierzyciela. Skarżący wskazał także na uzasadnienie projektu ustawy z dnia 24 maja 2007 r. nowelizującej przepis art. 49 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, gdzie wskazano na zasadność powiązania opłaty pobieranej przez komornika z rzeczywistym nakładem jego pracy w danym postępowaniu egzekucyjnym. Dłużnik podkreślił, iż zapłata nastąpiła na podstawie uprzednio dokonanych ustaleń między wierzycielem a dłużnikiem, a więc bez żadnego udziału organu egzekucyjnego, którego działanie sprowadziło się jedynie do zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, a co za tym idzie bezspornym pozostaje, że brak było podstaw do obciążania dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego.

Skarżący wskazał, iż powyższe postanowienie Komornika Sądowego stanowi także naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. gdyż przedmiotowe postanowienie (uzasadnienie) nie zawiera bowiem żadnych informacji na temat tego jak doszło do wyliczenia kosztów egzekucyjnych, w szczególności opłaty stosunkowej, a w szczególności nie wiadomo bowiem od jakiej kwoty organ egzekucyjny naliczał należną sobie opłatę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika okazało się bezzasadne.

Na wstępie należy stwierdzić, iż to wierzyciel jest dysponentem postępowania egzekucyjnego i zgodnie z przepisem art. 797 k.p.c. wskazuje organowi egzekucyjnemu świadczenie, które ma być wyegzekwowane oraz sposób egzekucji. Powierzając prowadzenie egzekucji komornikowi, wierzyciel cały czas decyduje o jej przebiegu i zakresie a organ egzekucyjny jest każdym wnioskiem wierzyciela związany. Obowiązek podjęcia przez komornika czynności niezbędnych dla skutecznego przeprowadzenia egzekucji wynika z art. 45a ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Skoro zatem wierzyciel zwrócił się ze stosownym wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, w

którym wskazał wysokość egzekwowanego roszczenia i sposób egzekucji oraz przedłożył prawidłowy formalnie tytuł wykonawczy, to organ egzekucyjny zobligowany był podjąć określone działanie zgodne z jego żądaniem.

Zgodnie z przepisem art. (...)r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j.(...)ze zm.) w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 15% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż trzydziestokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w przypadku wyegzekwowania świadczenia wskutek skierowania egzekucji do wierzytelności z rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę, świadczenia z ubezpieczenia społecznego jak również wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zasiłku dla bezrobotnych, dodatku aktywizacyjnego, stypendium oraz dodatku szkoleniowego, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 8% wartości wyegzekwowanego świadczenia, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Ustęp 2 tego przepisu stanowi, że w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5 % wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/10 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/10 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

W rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, w której w toku wszczętego postępowania egzekucyjnego najpierw nastąpiło zawieszenie postępowania na wniosek wierzyciela, a potem nastąpiło jego umorzenie z mocy prawa w związku z beczynnością wierzyciela. Komornik Sądowy w oparciu o art. 49 ust. 2 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, naliczył opłatę stosunkową w wysokości 5%. Regulacja zawarta w ust. (...)o komornikach sądowych i egzekucji ma na celu przyznanie komornikom prawa do pobrania opłaty egzekucyjnej w razie umorzenia postępowania z mocy prawa.

J. Ś.w komentarzu do (...)o komornikach sądowych i egzekucji zauważa, że wprowadzając w art. (...) jako podstawę pobierania opłaty - umorzenie postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 823 k.p.c., chciał prawodawca w szczególności nie dopuścić do sytuacji, w których wierzyciel, który uzyskał świadczenie bezpośrednio od dłużnika, lecz chce uniknąć obciążenia dłużnika opłatą stosunkową, składa wniosek o zawieszenia postępowania egzekucyjnego, a następnie nie domaga się jego podjęcia i tym samym doprowadza do tego, że ulega ono umorzeniu z mocy prawa. W niniejszej sprawie wierzyciel nie przedstawił przyczyny złożenia wniosku o zawieszenie postępowania, tym niemniej przyjęcie, iż jest on osobą w sposób należyte dbającą o swoje interesy, nakazuje zakwalifikowanie jego zachowania jako związanego z otrzymaniem od dłużnika zapłaty, co dłużnik potwierdza w treści swojej skargi.

Istotną kwestią w przedmiotowej sprawie jest również wyjaśnienie pojęcia „świadczenia pozostałego do wyegzekwowania”. Uznać można, iż jest to wartość świadczenia, które pozostaje do wyegzekwowania w momencie upływu roku od zawieszenia postępowania, gdyby nie doszło do uregulowania zadłużenia z pominięciem organu egzekucyjnego. Przyjmując odmienne założenie doszłoby do sytuacji, w której komornik w sytuacji umorzenia postępowania egzekucyjnego nie otrzymałby żadnej opłaty.

Zauważyć należy, iż spełnienie przez dłużnika świadczenia po prawidłowym wszczęciu egzekucji nie nosi cechy dobrowolności i stanowi o skuteczności przeprowadzonej egzekucji. Z prawnego punktu widzenia oraz sytuacji zaspokojonego wierzyciela bez znaczenia pozostaje fakt, czy dłużnik uregulował należność "za pośrednictwem" komornika, czy też spełnił świadczenie bezpośrednio do rąk wierzyciela. Decyzja o spełnieniu świadczenia bezpośrednio do rąk wierzyciela często jest wynikiem postawienia dłużnika w sioście przymusowej sytuacji dokonanych przez komornika czynnościami egzekucyjnymi, np. wyznaczeniem przez komornika terminu licytacji nieruchomości dłużnika.

W niniejszej sprawie dłużnik zaspokoił całość świadczenia, jednakże uczynił to dopiero po wszczęciu postępowania egzekucyjnego, co uzasadnia stwierdzenie, iż uczynił to w obawie przed kontynuacją egzekucji. Należy więc uznać, że

w tym sensie postępowanie egzekucyjne okazało się skuteczne. Komornik Sądowy postępując zgodnie z prawem, na podstawie art. (...) ustalił wysokość opłaty w prawidłowy sposób. Należy więc zauważyć, iż wydane przez Komornika postanowienie jest wynikiem stosowania przepisów powyższej ustawy a nie jego arbitralną decyzją.

Na marginesie Sąd Okręgowy stwierdza, iż istnieje możliwość obniżenia powyższej opłaty na podstawie (...) jednakże tylko w sytuacji wniosku dłużnika oraz przy uwzględnieniu nakładu pracy komornika lub sytuacji majątkowej wnioskodawcy oraz wysokość jego dochodów. W niniejszej sprawie dłużnik takiego wniosku nie przedstawił, tym bardziej nie wskazując swojej sytuacji majątkowej, która uzasadniać mogłaby skorzystanie przez Sąd z udogodnienia uregulowanego w art.(...)

Sąd Okręgowy pragnie zauważyć, iż dłużnik został zobowiązany do zapłaty kwoty stanowiącej 5 % wartości świadczenia nie 15 % wartości wyegzekwowanego świadczenia, którą to musieliby uiścić w sytuacji gdyby nie doszło do umorzenia postępowania egzekucyjnego. W świetle powyższego sytuacja dłużnika w momencie umorzenia postępowania egzekucyjnego i tak stała się korzystniejsza.

Nie znajdując zatem podstaw do uchylenia czy też zmiany zaskarżonego postanowienia, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)